2003 - 0067

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

– Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale classant comme ensemble la totalité de la propriété sise rue Dr. Jacobs n° 4 à Anderlecht

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 28 février 2002 entamant la procédure de classement comme ensemble de la propriété sise rue Dr. Jacobs n°4 à Anderlecht;

Vu l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites émis le 3 septembre 2003;

Considérant que le propriétaire s'est opposé au classement, dans son courrier du 16 juillet 2002, dans le délai prévu par l'ordonnance du 4 mars 1993;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des Monuments et Sites,

Arrête:

Article 1er. Est classée comme ensemble la totalité de la propriété sise rue Dr. Jacobs n°4 à Anderlecht, connu au cadastre d'Anderlecht, 1ère division, section A2, parcelle n° 668x, en raison de son intérêt historique et esthétique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

La délimitation de l'ensemble est reprise sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2. La zone de protection relative à l'ensemble décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

– Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bescherming als geheel van de totaliteit van de eigendom gelegen Dr. Jacobsstraat nr 4 te Anderlecht

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 22 en 23;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 februari 2002 houdende instelling van de procedure tot bescherming als geheel van de eigendom gelegen Dr. Jacobsstraat nr 4 te Anderlecht;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen op 3 september 2003 ;

Overwegende dat de eigenaar zich heeft gekant tegen de bescherming, jn zijn schrijven van 16 juli 2002, binnen de termijnen zoals bepaald door de ordonnantie van 4 maart 1993 ;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de Staatssecretaris belast met Monumenten en Landschappen,

Besluit:

Artikel 1. Wordt beschermd als geheel de totaliteit van de eigendom gelegen Dr. Jacobsstraat nr 4 te Anderlecht, bekend ten kadaster te Anderlecht 1ste afdeling, sectie A2, perceel nr 668x, omwille van zijn historische en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

De afbakening van het geheel wordt aangeduid op het plan gevoegd in bijlage II bij dit besluit.

Art. 2. De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde geheel omvat het geheel van de percelen en de wegen, alsook gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op het plan in bijlage II van dit besluit.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • CHANCELLERIE • COLLÈGE DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • KANSELARIJ • COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Art. 3. Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, 23 OCT. 2003

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Daniel DUCARME

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des Personnes,

Willem DRAPS

Art. 3. De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 23 OCT. 2003

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • COLLÈGE RÉUNI DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE • CHANCELLERIE

24 NOV. 2003

CHANCELLERIE

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE • KANSELARIJ

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME ENSEMBLE LA PROPRIETE SISE RUE DR. JACOBS N° 4 A ANDERLECHT

Réf. cadastrale : Anderlecht, 1ère division, section A2, parcelle n° 668x

Description sommaire :
L'ensemble est formé d'une villa de type « campagne » sobre de style classique implantée dans un jardin clôturé d'un haut mur contenant de vieux arbres. Le bien existait déjà durant la 2ème moitié du 18ème siècle, comme nous pouvons le constater sur les anciens plans dont celui de Ferraris (1777), un ancien plan cadastral de 1881, le plan Wauthier (1817) et le plan Popp (1856). La propriété connut plusieurs phases de transformations, visibles sur les croquis d'arpentage de l'ancien cadastre de Brabant. Le croquis le plus ancien date de 1833 et montre un bâtiment en L avec avant-corps côté sud. Malgré les transformations, le noyau ancien est conservé. L'immeuble possède toujours ses 2 ailes disposées en L. Quelques volumes ont été ajoutés depuis lors, ainsi qu'une petite chapelle.
L'ensemble est courronné d'une toiture couverte d'ardoises. La façade avant côté sud, est orientée vers le jardin. Elle compte 5 travées avec porte centrale et est précédée d'un avant corps sous terrasse avec lourde balustrade. Quelques détails de la façade attirent l'attention comme les trous de boulins avec tête de lion, éléments caractéristiques, et les fenêtres rectangulaires avec appui en fonte. La chapelle néogothique côté oriental possède une porte vitrée. L'immeuble était au départ isolé. Depuis 1954, la parcelle à l'angle de la rue Saint-Guidon a été bâtie. Actuellement un immeuble à appartements est accolé contre la partie nord de la maison.
L'intérieur a subi quelques transformations répondant aux exigences du confort moderne. Ces modifications font partie de l'histoire matérielle de l'immeuble et ne vont pas à l'encontre du caractère architectural de l'ensemble. La porte centrale mène vers une cage d'escalier comportant un escalier du 18ème siècle, partiellement conservé. Le salon côté nord, à l'arrière de la maison, est pourvu d'un plafond décoré de stuc et d'une cheminée. La cave, accessible depuis la cage d'escalier possède deux voûtes en briques.

Intérêt présenté par les biens selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique :
La valeur historique de cette villa de type « campagne » située dans l'ancien noyau villageois doit être soulignée. L'immeuble se trouve dans les environs immédiats de l'église Saint-Guidon, dans une rue à l'origine appelée « rue haute », un ancien chemin qui menait vers Dilbeek et Pede Sainte Anne. L'implantation spécifique de cette maison est visible sur le plan de Ferraris de 1777. Anderlecht a conservé son caractère pittoresque pendant longtemps, mais l'urbanisation et certaines interventions l'ont beaucoup modifiée : quelques rues ont été élargies et la plupart des anciens immeubles et certaines villas ont disparu. Cette villa a été heureusement épargnée et constitue un témoin précieux du passé de la commune. La valeur historique de la propriété a été soulignée maintes fois entre autres dans M. Jacobs, *Anderlecht Anno 1775*, publié sous les auspices du Cercle local d'histoire et J. Van Audenhove, *Anderlecht, Inventaire du patrimoine immobilier*, 1993.

Intérêt esthétique :
L'immeuble est un exemple typique de l'architecture classique qui connut son essor dans nos contrées à partir de la seconde moitié du 18ème siècle. Le style classique est caractérisé par la simplicité dans l'ordonnance et la finition. En général, un enduit est appliqué. La construction d'origine remonte à la seconde moitié du 18ème siècle, la plupart des modifications datent du 19ème siècle. L'implantation spécifique de la maison resta inchangée et correspond avec les anciens plans de Ferraris (1777). Le jardin avec les arbres et un mur de clôture le long de la rue Jacobs marque le paysage urbain à cet endroit et s'inscrit dans la continuité du centre historique avec entre autre la rue Porselein et l'église Saint-Guidon.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 23 OCT. 2003

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Daniel DUCARME

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

24 NOV. 2003

CHANCELLERIE

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE · CHANCELLERIE · COLLÈGE RÉUNI DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS GEHEEL VAN DE EIGENDOM GELEGEN DR JACOBSSTRAAT NR 4 TE ANDERLECHT

Kadastrale gegevens : Anderlecht, 1ste afdeling, sectie A2, perceel nr 668x

Beknopte beschrijving :
Het geheel betreft een sober classicistische landhuis met tuin afgesloten door een hoge omheiningsmuur waarlangs oude bomen staan. Het pand zou reeds bestaan in de 2de helft van de 18de eeuw, zoals we kunnen afleiden op oude plannen, o.a. Ferraris (1777), een kadasterplan van 1811, het plan van de Wauthier (1817) en het plan Popp (1856). De eigendom kende verschillende bouwfazen, duidelijk waarneembaar op de opmetingsschetsen van het oud kadaster van Brabant. De oudste schets dateert van 1833 en toont een L-vormig pand met een aanbouw aan de zuidzijde. Hoewel het bouwvolume in de loop der jaren tal van wijzigingen onderging, blijft de oudste kern bestaan. Het pand bezit nog steeds twee vleugels in L-vorm. Enkele volumes zijn toegevoegd, waaronder een kleine kapel aan de oostzijde. Leien zadeldaken vormen de bekroning. De voorgevel aan de zuidkant is georiënteerd naar de tuin. Hij wordt geritmeerd door vijf traveeën en een centrale inkomdeur en wordt horizontaal belijnd door een voorbouw onder een terras met zware balustrade. De westelijke zijgevel bezit drie traveeën met vensters op ongelijke hoogte. Enkele geveldetails weerhouden onze aandacht zoals ijzeren stijgergatvullingen met typische leeuwenkop en rechthoekige vensters met gietijzeren vensterleuningen. De neogotisch getinte kapel aan de oostzijde bezit een beglaasde toegangsdeur gevat in een spitsboog. Het pand was aanvankelijk geïsoleerd. Vanaf 1954 werd het hoekperceel met de Sint-Guidostraat bebouwd. Een appartementsgebouw leunt thans aan tegen de noordzijde van het pand.
Het interieur onderging enkele verbouwingen om tegemoet te komen aan de eisen van het moderne comfort. Deze wijzigingen maken deel uit van de materiële geschiedenis van het pand en doen geen afbreuk aan het architecturaal karakter van het geheel. De centrale voordeur leidt naar het trappenhuis met een 18de eeuwse trap die gedeeltelijk is bewaard. Het noordelijk salon, achterin het gebouw is fraai afgewerkt met een stucozoldering en een schoorsteen. De kelder, bereikbaar vanuit het trappenhuis, is voorzien van twee bakstenen gewelven.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed:

Historisch waarde:
Het historisch belang van dit landhuis, gelegen in de oude dorpskern van Anderlecht, dient benadrukt te worden. Het pand lig niet ver van de Sint-Guidostraat (eertijds Hoogstraat), een aloude weg die naar Dilbeek en Sint-Anna-Pede leidde. De specifieke inplanting is duidelijk op het plan van Ferraris uit 1777. Anderlecht bleef lang zijn pittoreske uitzicht behouden. De opkomende verstedelijking en de stedenbouwkundige ingrepen brachten hier echter verandering in. Een aantal straten werden doorgetrokken en verbreed. De meeste oude panden en landhuizen verdwenen onder de slopershamer. Dit landhuis bleef gelukkig gespaard en vormt om deze reden een kostbare getuige van het verleden van de gemeente. Het historisch belang van de eigendom werd in diverse publikaties benadrukt o.a. in M. Jacobs, *Anderlecht anno 1775*, 1993, gepubliceerd onder auspiciën van de plaatselijke historische kring en in J. Van Audenhove, *Anderlecht, Inventaris van het Onroerend erfgoed*, 1993.

Esthetisch waarde :
Het pand is een typisch voorbeeld van de classicistische architectuur die vanaf de tweede helft van de 18de eeuw in onze contreien opgang kende. Deze sobere stijl bleef zeer courant tot ver in de 19de eeuw. De classicistische stijl wordt gekenmerkt door eenvoud in ordonnantie en afwerking. Een bepleistering is algemeen van toepassing. De oorspronkellijke bouwfaze van het huis dateert naar alle waarschijnlijkheid uit de tweede helft van de 18de eeuw, de aanpassingen hoofdzakelijk uit de 19de eeuw. De specifieke inplanting van het huis die ongewijzigd is gebleven. De tuin aan de zuidkant met enkele hoge bomen afgesloten door een muur langs de Dr. Jacobsstraat is bovendien bepalend in het straatbeeld en geeft een pittoresk accent aan de dorpskern waar nog enkele en vormt a.h.w. een verlengde oreske kern van de gemeente met o.a. de Porseleinstraat en de Sint-Guidokerk,

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 23 OKT. 2003

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Daniel DUCARME

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

CHANCELLERIE

24 NOV. 2003

KANSELARIJ

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME ENSEMBLE LA PROPRIETE SISE RUE DR. JACOBS N° 4 A ANDERLECHT

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS GEHEEL VAN DE EIGENDOM GELEGEN DR JACOBSSTRAAT NR 4 TE ANDERLECHT

DELIMITATION DE L'ENSEMBLE ET DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN HET GEHEEL EN VAN DE VRIJWARINGSZONE

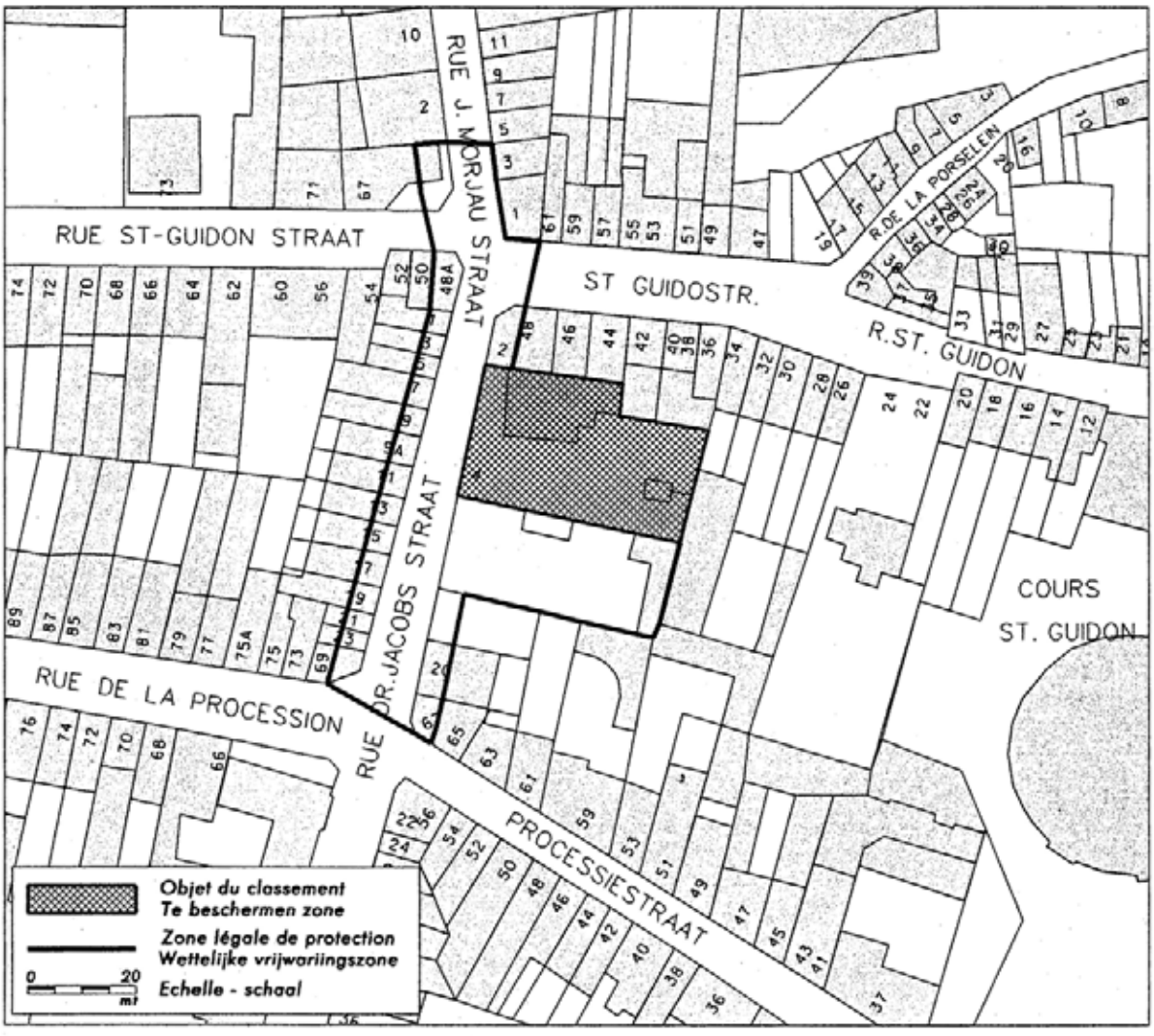

Vu pour être annexé à l'arrêté du 23 OCT. 2003

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 23 OCT. 2003

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Daniel DUCARME

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • COLLÈGE RÉUNI DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE • CHANCELLERIE

CHANCELLERIE

24 NOV. 2003

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • VERENIGDE VERGADERING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE • KANSELARIJ